

[Finansministeren.]

I øjeblikket synes sparebestræbelserne at kunne gennemføres ad tre veje, og det er min opfattelse, at alle disse veje bør betrådes.

For det første må man regne med, at der gennem en rationalisering af arbejdet og ved besparelser og samarbejde indenfor administrationen vil kunne opnås visse resultater. Der må på en række områder findes udvej for at udføre arbejdet på mere økonomisk måde eller eventuelt midlertidigt at udsætte det. Det er disse muligheder, jeg har søgt at pege på gennem det nyligt udsendte cirkulære til administrationen.

Det er sagt — og formentlig med nogen ret —, at der på disse områder kun vil blive tale om mindre besparelser. Jeg synes, man bør tænke på, at i den nuværende situation har vi ikke råd til at undvære selv små beløb, og at det vil være forkert at begrænse udgifterne på mere generelle punkter uden først at sikre sig, at der opnås besparelser på områder, hvor det ikke medfører væsentlige ulemper.

For det andet findes der en lang række løbende bevillinger, som de forskellige ministerier og institutioner og øvrige interesserede ofte synes at de nærmest har vundet hævd på, og som i en række tilfælde er fastholdt mere rutinemæssigt. Oprindeligt har det været velbegrundet at yde de pågældende bevillinger, men i den nuværende alvorlige situation kan det være rimeligt at overveje nødvendigheden af opretholdelsen helt eller delvis af disse bevillinger.

En gennemgang af disse ting sker for tiden i det nedsatte spareudvalg. Udvalget har genoptaget sit arbejde straks efter rigsdagssamlingens begyndelse, og såvidt jeg kan skønne, er der almindelig enighed om, at alt må sættes ind på at opnå hurtige resultater.

En tredje vej går over tilbageholdenhed med de fremtidige bevillinger. På dette område vil det være vor opgave i finansministeriet at være så tilbageholdende, som det nu engang er muligt under de forhåndenværende forhold. Men lige så afgørende bliver indstillingen i finansudvalget og her på rigsdagen i det hele taget. Jeg er enig i de udtalelser, der er fremsat om, at det er på dette område, at der kan opnås de største besparelser. Efter de udtalelser, som er fremsat af de fleste af de ærede ordførere, forstår jeg, at jeg også på dette punkt kan regne med en udstrakt vilje til samarbejde.

Om de mere konkrete sparemuligheder på anlægsbudgettet skal jeg ikke føje meget til mine udtalelser ved fremlæggelsen af

finansloven. Hele problemet er taget op indenfor administrationen og særlig i det såkaldte anlægsudvalg. Hovedopgaven må være at søge de besparelser, som man mener at kunne nå til, gennemført på en sådan måde, at de afpasses til det militære anlægsbudget, som også er under udarbejdelse. Dette betyder også, at tilbageholdenhed ved den offentlige anlægsvirksomhed først og fremmest må finde sted i de dele af landet, hvor beskæftigelsen i forvejen er god.

Om de nødvendige skatter finder jeg heller ikke anledning til at føje meget til mine tidligere udtalelser. Jeg forstår, at der her i tinget er en stærk stemning for, at indkomstgrænsen for værneskattepligtens indtræden skal nedsættes, og der må jo nu forhandles herom. Herved vil opnås et vist merprovenu. Desuden bliver det som sagt nødvendigt at fremsætte forslag om forbrugsafgifter, som årligt vil indbringe et beløb på mellem 250 og 300 mill. kr. Men jeg mener fortsat, at de endelige forslag om disse forbrugsafgifter først kan fremmes, når der har fundet nærmere forhandling sted om deres gennemførlighed. Dette må imidlertid ikke tages som udtryk for, at jeg ikke under sådanne forhandlinger vil kunne fremsætte konkrete forslag.

Jeg skal herefter gøre nogle bemærkninger om statens pengepolitik og spørgsmål, der der står i forbindelse hermed.

Både den ærede ordfører hr. Ole Bjørn Kraft og den ærede ordfører hr. Erik Eriksen syntes stadig at være af den opfattelse, at der her i landet sker en pengeudpumpning. Den ærede ordfører hr. Erik Eriksen udtalte således, at der for ham ikke var nogen tvivl om, at hele statsfinansieringen, pengeudpumpningen, som han udtrykte sig, „måtte under et ganske anderledes kritisk tilsyn“.

Jeg vil gerne heroverfor påpege, sådan som jeg allerede har gjort det i min fremlæggelsestale, at når man medregner samtlige bevægelser på statens konti i nationalbanken, er der ad den vej sket en formindskelse af pengemængden med 116 mill. kr. siden nytår.

Derudover er der, som jeg også anførte, sket et salg af fremmed valuta fra nationalbanken på godt 300 mill. kr., således at der ialt er trukket godt 400 mill. kr. ud af omsætningen i løbet af årets tre første kvartaler.

Dette har meget naturligt medført en nedgang i bankernes kassebeholdninger og har endvidere ført til, at renten er steget så meget, at obligationslån nu optages med en effektiv rente på op imod 5 pct. Jeg vil